

Egy

Gordon Zsigmond hajnali háromnegyed kettő körül – amikor az első nagyobb katonai alakulat átlépte a határt – kezdte el igazán bánni, hogy nem hozott magával fotóst, jöllehet megtehetette volna. Persze nem hivatalosan. Szerkesztője kifejezetten felhívta a figyelmét arra, hogy nem vihet magával fotóst, hiszen kétséges volt a cikk megjelenése is, nemhogy egy, netán több fotóé. Gordon nem volt meglepve. Egy ideje már nem a szerkesztők döntötték el, mi jelenik meg a lapban, hanem a cenzor az ügyességről.

Ennek ellenére örült volna, ha vele van egyik fotóriporter kollegája, hiszen a látvány valóban nem volt hétköznapi. Ilyet még soha nem látott, ami azért annyira nem furcsa, hiszen nem szolgált a Nagy Háborúban, nem járt harctéren, még csak be sem sorozták. Mire betöltötte a tizennyolcat, már véget is ért, késztetést meg nem érzett arra, hogy korát letagadva önként álljon be a monarchia seregébe. A díszfelvonulásokat leszámítva még soha nem látott ennyi katonát, de nem is ez volt a különös, hanem valahogy az egész. Olyan volt, akár Cecil B. De Mille egyik filmjének jelenete. Gordon éppen a határállomásként szolgáló szolymai rendőrségi őrszobában álldogált pár kollegájával. A határsorompó nyitva állt. Valaki felrakott az épület tetejére egy nagyteljesítményű lámpát, amely nem csak a sorompót világította meg, hanem a határ mindkét oldalát is. A lengyel határon senki sem állt, a magyaron egyenruhás rendőrök irányították az érkezőket. Százak és ezrek lépték át óránként a határt. Férfiak és asszonyok, öregek és fiatalok, családok és gyerekek, gyalog, biciklivel, szekéren, teherkocsival. És katonák. Komoran, felszegett fejjel, lazán tartva alakzatukat. Akár egy vert sereg, pedig nem is láttak még csatát. Nem gyávaságból menekültek a civilekkel együtt, hanem mert nem tehettek mást: amikor úgy látszott, hogy a lengyel hadsereg a nyugatról előrenyomuló német és a keletről közeledő szovjet csapatok közé szorul, a magyar kormány úgy döntött, hogy megnyitja előttük a határt. Aki csak tudott, élt a lehetőséggel. Folyamatosan érkeztek az emberek, rengeteg hászid zsidó, a kisfiúk apjukhoz hasonlóan ormótlán, fekete kabátban, fejükön kipával, amely alól csak göndör pajeszuk lógott ki. Velük együtt több század katona, fegyverrel a vállukon, teljes menetfelszerelésben. Mindent magukkal hoztak, amit csak tudtak. Gordont ekkor kollégája, Karvaly Gábor, az *Újság* munkatársa bökte oldalba.

– Azt azért tudják a rendőrök, hogy nem lerohanva vagyunk, hanem menekülnek hozzánk? – súgta kajánul.

– Ezt inkább Jeney rendőrkapitánytól kérdezd meg – mutatott Gordon az előtető alatt álló és élénken gesztikuláló rendőrtisztre. Karvaly szélesen elvigyorodott, majd kilépett az őrházból a főhadnagy mellé. Gordon látta, hogy kérdez valamit, de a rendőr reakciója már nem érdekelte.

Az arcokat nézte, a menekülők arcát. A katonákén eltökéltséget látott, a civilekén megkönnyebbüléssel vegyes riadalmat, miközben az egyenruhás rendőrök mindenkit megállítottak, felvették adataikat, aztán a gyalogosan érkezőket a katonaság teherautóihoz irányították, a biciklinél erősebb járművel utazókat meg a Pestre induló konvojokhoz. A katonáknak le kellett adniuk fegyvereiket, melyeket leltárba vettek és külön teherautókra pakoltak.

Gordon csak állt, és nézte a szünni nem akaró emberáradatot. Kollégáitól hallotta, hogy a többi határállomáson is ez a helyzet. A rövid határszakaszon fekvő átkelőhelyeken folyamatosan jöttek a menekülők. Amióta csendben és titokban megnyitották a határt, ezrek és tízezrek érkeztek Magyarországra. Az újságok csak pletykaszinten szereztek tudomást róla, és bár tudták, hogy

kevés az esély egy részletes beszámoló megjelentetésére, a fontosabb napilapok, sőt még pár hetilap is kiküldte tudósítóit.

Gordon hirtelen dudálásra lett figyelmes. Láta, hogy az emberek utat nyitnak három teherautónak, melyeknek motorháztetején és fehér ponyváján a Vöröskereszt jele díszelgett. Mindegyik rendszáma lengyel volt. Gordon azonnal kilépett az ajtón, és a teherautók felé indult. Kabátja azonban beleakadt egy faágba, és hosszan felszakadt. Kirántotta az ágak közül, és sietett a vöröskeresztes teherautók felé. Mégis vannak sebesültek? Vagy betegeket szállítanak?

Mire áttörte magát az emberáradaton, az első két teherautó már el is tűnt a sötétben, a harmadik csak lassan araszolva haladt előre, így egyszerűen eléje lépett. A sofőr dudált, mire Gordon intett neki, hogy álljon meg. Körülöttük lassan, de biztosan haladtak az emberek a rendőrök felé. Odalépett a sofőrhöz, aki unottan bámult maga elé.

– Mit visz? – kérdezte Gordon.

A férfi megvonta a vállát, és széttárta a kezét.

– Do you speak English? – folytatta Gordon, miután látta, hogy a lengyel sofőr nem beszél magyarul. A férfi a fejét rázta. – Sprechen Sie Deutsch? – kérdezte, és csak remélni tudta, hogy a sofőr sem beszél németül, az ő német nyelvismerete ugyanis ebben a kérdésben nagyjából ki is merült. Szerencsére a férfi is. Gordon erre közelebb lépett, és cigarettával kínálta. A borostás arcú férfi szeme alatt nagy táskák húzódtak, gyorsan kivett egy szálat, gyufát sercintett a körmén, és leszívta a füstöt. Gordon jelbeszéddel igyekezett megtudni, mi van a platón, de nem járt sikerrel. A férfi mélyet szívott a cigarettából, aztán kidobta a csikket az ablakon, Gordon alig tudott félreugrani. A sofőr gázt adott, de nem figyelt, és egy mellette elhaladó szekér letörte a jobboldali visszapillantó tükrét. – Hogy az anyád keservit, te... – szaladt ki a belőle, ahogy a fékre lépett. Gordon meglepetten nézett rá, mire a férfi rávillantotta sárga fogsorát, újra sebességbe rakta az autót, és lassan elgurult. Gordon odasietett az őrház előtt álló rendőrkapitányhoz. Jeney Lajos detektívfelügyelő az ötvenes évei elején járt, zakóját félregombolta, és üzött tekintettel nézett Gordonra.

– Mit akar? – kérdezte, miközben szemével a tömeget pásztázta.

– Az a vöröskeresztes teherautó – mutatott utána Gordon. – Állítsa meg.

A férfi ránézett. – Állítsam meg? Miért állítsam meg?

– Tudják, hogy mit szállítanak rajta?

– Honnét tudnám?

– Nem is érdekli?

– Miért érdekelne?

– Nem kell minden személy- és teherautót ellenőrizni? Hogy mit szállítanak?

Jeney nem válaszolt Gordonnak, csak intett az embereinek, hogy tisztítsák meg az utat a teherautók előtt. Az egyenruhás rendőrök sípolva és kiabálva terelték az út szélére az embereket. Gordon komoran nézte, ahogyan a három, fehérponyvás teherautó eltűnik az éjszakában.

– Mit kérdezett? – fordult oda a rendőr Gordonhoz.

– Miért engedte át őket?

A rendőr sóhajtott egy mélyet, és Gordonra emelte vérekes szemét. – Mert azt a parancsot kaptam – felelte fáradtan.

– Kitől? – kérdezte Gordon, de a férfi akkor már az egyik egyenruhás rendőr felé tartott, és pillanatok alatt elvegyült a menekültek között. Gordon elővette noteszét, beleírt pár sort, majd a

Copyright © Agave Könyvek, 2009

katonatisztek felé indult, hiszen csak kell lennie legalább egynek, aki ha magyarul nem is, de legalább angolul beszél.

Kettő

Nemes Sándor közelebb hajolt az írógépbe fűzött papírhoz, ellenőrizte, mit gépelt, majd eltökélten folytatta a munkát. Négy ujjal dolgozott, kezenként kettővel, de a több évtizedes gyakorlat megtette hatását, mert feleségének csak keveset kellett javítania az elkészült oldalakon. Amikor a nyugdíjas detektív-főfelügyelő végzett egy oldallal, kihúzta a papírt az írógépből, és odanyújtotta az asszonynak, aki piros írót fogott, gondosan bejelölte a hibákat, majd megmutatta a javításokat férjének, aki rendszerint minden javaslatra bólintott. Felesége ekkor odaült a saját írógépe elé, és letisztázta az adott oldalt. Csendben és összeszokottan dolgoztak. A háttérben rádió szólt halkán, nem is igazán hallották, mi volt műsoron.

– Sándor, pihenjen egy kicsit – tette az asszony férje vállára a kezét. – Sokat üt mellé.

Nemes bólintott, komótosan felállt, begombolta mellényén a gombokat, és odalépett az ablakhoz. A Szent István téren kopáran álltak fák, amit nem is bánt, hiszen nem szerette a nyarat, és ilyenkor ősszel legalább láthatta a Dunát. Borult volt az idő, sötétedett, a parkból már hazamentek a gyerekek. Nemes levette a szemüvegét, és megdörgölte orrnyergét. Felesége mellé lépett. Jobb kezével lesöpörte a férfi ősz hajából kihullott korpát, és így szólt: – Jöjjön, Sándor, egyen valamit.

– Ezt a fejezetet még fejezzük be – fordult meg Nemes, és éppen visszaült volna az íróasztalához, amikor csöngettek. Felpillantott a súlyos faliórára: fél hat múlt. – Ez meg ki lehet? – morogta, és kiment az előszobába. Az ablakon keresztül látta, hogy egy férfi áll az ajtóban. Az öreg kinyitotta az ajtót, majd amint felismerte látogatóját, becsukta. Indult volna vissza a dolgozószobájába, de a csengő megint felberregett. Nemes megfordult, és látta, hogy a levélnyíláson keresztül egy papírlap hull a padlóra. Lehajolt érte, felvette. Hivatalos papír volt, a tetején ez állt: „Magyar Királyi Rendőrség Budapesti Főkapitánya”. Nemes gyorsan átfutotta az írást, bár jól tudta, hogy mi áll benne. Egy példány nála is ott hevert az íróasztalfiókjába zárva. „...Nemes Sándor ny. detektív-főfelügyelő *Gyakorlati nyomozás* című könyvének megírását támogatom...” „...egy olyan könyv születik, amely hűen és eredményeit szem előtt tartva mutatja be a Magyar Királyi Rendőrség és a Detektívtestület munkáját 1876-tól napjainkig...” „...ezennel szabad betekintést engedélyezek Nemes Sándor ny. detektív-főfelügyelőnek az összes főcsoportok aktáiba, valamint az írártár dokumentumaiba...” „sok sikert kívánva...” „dr. Éliássy Sándor...”

– Ki az, Sándor? – kiáltotta a felesége.

– Csak gépeljen, Teréz, mindjárt megyek.

Ekkor megint zörrent a levélnyílás, és ezúttal papírfecnik hullottak be rajta. Nemesnek le sem kellett hajolnia, hogy lássa, mi az. A kezében tartott dokumentum másolata összetépve. Dobolni kezdett a vér a fülében, és mély levegőt vett, hogy megnyugodjék. Begombolta zakóját, lesimította ősz bajuszát, majd ajtót nyitott. A férfi vigyorogva támaszkodott a folyosó korlátjának, szájából cigaretta lógott, nyakkendőjét gyatrán és kapkodva kötötte meg, a raglán úgy lógott rajta, akár egy kéz nélküli kirakati bábun.

– Beenged? – kérdezte.

– Ha nem muszáj, akkor nem.

– Muszájnak nem muszáj, csak hasznos. Vagy zavarom? Dolgozik? Valami könyvön, úgy hallottam.

Nemes nyitva hagyta az ajtót, és a nappaliba ment. Az ablakhoz állt, és várt. A férfi is belépett, majd hanyagul ledobta magát a kanapéra. A konyha felőli ajtó ekkor kinyílt, és Terézia lépett be rajta, udvariasan mosolyogva.

– Az úrban... – kezdte, de férje félbeszakította.

– Senkit nem tisztelhet benne, Teréz.

A kanapén ülő férfi lángoló tekintettel állt fel, az asszony felé fordult, és katonásan bemutatkozott.

– Wayand Tibor, magánkutató. Kisztihand. – Az asszony végigsimított a szoknyáján.

– Örvendek – mondta kimérten.

Nemes megköszöörülte a torkát.

– Hozzon kávé, legyen szíves, de csak cikóriát.

– Mi van, Nemes? – kérdezte Wayand gunyorosan, miután Teréz kiment a konyhába. – Nem vagyok jó egy kávéra? Egy igazi feketére?

– Ha engem kérdez – felelte az öreg –, maga semmire sem jó. Kávé pedig végképp nem fogok magára pazarolni.

– Pedig munkát hoztam.

– Nyugdíjba vonultam már, csak a könyvemen dolgozom. Nincs kedvem máshoz. Magához a legkevésebbé.

– Pedig nyomoznia kell.

– Sejtettem, hogy nem kést élezni. Nincs engedélyem.

– Nekem van. Emiatt nem kell aggódnia.

Nemes leült egy fotelba, keresztbe tette a lábát, és nem szólt semmit.

– Értem – bólintott Wayand, és kibújt a kabátjából. Körbenézett a nappaliban. Súlyos tölgy tálaló tele Zsolnay porcelánnal. Az erkélyajtó két oldalán sötét brokátfüggönyök. A falakon ízléses, ám fantáziátlan olajképek meg néhány színezett rézkarc. A dohányzóasztalon vert csipketerítő, az ablak előtt álló virágtartón szobanövények.

– Az ott egy Innocent Ferenc? – mutatott Wayand a tálaló fölött lógó női portréra.

– Az.

– Látom, hogy pénzre nincs szüksége – szólalt meg Wayand.

– Munkára sincs – bólintott Nemes.

– Maga szól a feleségének, hogy takarítsa fel a papírszemetet az előszobában, vagy inkább én? – kérdezte hirtelen éles hangon Wayand.

Nemesnek ökölbe szorult a keze. – Ha még egyszer így beszél az otthonomban, én...

A magánkutató széttárta a karját.

– Elnézést – mondta bocsánatkérő hangon. – Elragadtattam magam.

Nemes szótlánul fürkészte a férfi arcát. Szabályos vonásai ellenére volt benne valami, amitől kifejezetten kényelmetlenül érezte magát a társaságában, pedig még csak kétszer találkoztak. Wayand a kanapé szélére ült, ujjával dobolni kezdett az asztalon. Nemes továbbra sem szólt semmit.

– Amikor szeptember elsején a Harmadik Birodalom katonái benyomultak Lengyelországba bosszút állni az őket ért atrocitáson – kezdte Wayand –, akkor a hazánkban élő lengyelek honfitársaik megsegítésére gyűjtésbe kezdtek. Az összegyűlt pénzt átadták a Lengyel Vöröskereszt helyi képviselőjének, egy bizonyos Wytold Podorowskinak. Ez a Podorowski aztán a pénzen jelentős mennyiségű gyógyszer és kábítószer vásárolt, hogy a harcokban megsebesült

katonák gyógyítására fordítsák. Nem mintha a gyógyszer segítene rajtuk bármit is. Úgysem állhatnak Hitler útjába – ingatta a fejét.

– A Központi Szerv engedélyével?

– Mivel a követség is részt vett az akcióban, ezért mást nem is tehettek – felelte Wayand. – Nem mintha ki lehetett volna hagyni őket. Kábítószer csak a Központi Szerv engedélyével lehet venni és eladni, kivinni és behozni az országból. De ezt maga is tudja.

Nemes bólintott. Ekkor felesége lépett be a szobába, kezében egy tálcával. A két férfi elé egy-egy csésze kávé telt, Nemes elé pedig még egy negyedbe vágott almát is. Wayand felemelte a csészéjét, belekortyolt, és elismerően így szólt: – Ahhoz képest, hogy cikória, igen ízletes. – Terézia egy kurta biccentéssel felelt a férfi bókjára, majd kiment.

– Hányadika is van ma? – kérdezte Wayand.

– Tizenkilencedike – felelte Nemes.

– Tizenkettedikén útnak is indult a szállítmány Lengyelországba. Főleg kötszer, fájdalomcsillapító, valamint orvosi kokain és morfin volt a három teherautón, ám időközben, ahogy a helyzet egyre romlott, és megjelentek a szovjetek is, nyilvánvalóvá vált, hogy a gyógyszerek nem fognak eljutni Lengyelországba. A teherautókat tehát visszafordították, de hivatalosan sosem érkeztek meg Magyarországra.

– Hivatalosan?

– Szemtanúk ugyan állítják, hogy láttak vöröskeresztes teherautókat, de azok sem a lengyel követségre, sem a Lengyel Vöröskereszt helyi irodájához nem érkeztek meg.

– Azt akarja mondani, hogy eltűnt három vöröskeresztes teherautó?

– A teljes szállítmánnyal egyetemben.

– Kinek és mire kell ennyi gyógyszer?

– Ezt kell magának kideríteni.

– Nekem. És mégis hogyan?

– A biatorbágyi merényletet hogyan nyomozta ki?

– Akkor rendelkezésemre állt az államrendőrség teljes apparátusa.

– Ezt persze nem ígérhetem meg, de valami hasonlót igen.

– Maga hogyan kerül a képbe, Wayand?

– Tudja, hogy megy ez. A lengyel követség titkára meg a vöröskeresztes megbízott feljelentést tettek a rendőrségen.

– Ahogy azt ilyenkor tenni kell.

– És a bátyám egyik barátja beszélt velük.

– A bátyja egyik barátja?

– Ő. Azt tanácsolta nekik, hogy...

– ...bízzanak meg az ügygel inkább egy magánkutatót – szakította félbe Nemes. – A rendőrség túl van terhelve, és egyelőre nem tudnak mihez kezdeni, hiszen semmiféle bizonyíték sincs arra, hogy bűncselekmény történt. – Látja – mondta Wayand.

– Ezt maga is tudja, hogy nem igaz.

– Én igen, de ők nem.

– Magyarán olyan helyzetbe hozta őket, hogy nem is fordulhattak hivatalos hatósághoz – állapította meg az öreg detektív, majd megkérdezte: – Akkor a Központi Szervet sem keresték fel?

– Nem – rázta a fejét Wayand. – Úgyszincs elég emberük.

- Mire magát bízták meg.
- Engem.
- Ezt mind értem, és nem is vagyok meglepve. De azt azért elmagyarázhatná nekem, hogy miért pont hozzám jött.
- Miért pont a legendás Nemes detektív-főfelügyelőhöz fordultam, aki elfogta Matuska Szilvesztert? – próbálkozott Wayand a hízélgéssel.
- Nálam ezzel semmire sem megy – felelte fakó hangon Nemes. – Miért?
- Wayand hátradőlt a kanapén, elővett egy ötpengőst, és átpörgette az ujjain. Újra és újra.
- Mert az embereim nem jutottak semmire. És mert erre most nincs igazán időnk.
- Mert fontosabb dolguk is van, mint megbízóik ügyében nyomozni.
- Mindent megkap, amit csak akar. És amit meg tudok adni. Keresse meg a szállítmányt.
- Ha jól tudom, akkor a kábítószer drága dolog manapság.
- Egy kokainista egy adagja öt pengő – felelte Wayand. – És kell neki napi három-négy.
- Hány kokainista és morfinista van a városban?
- Több ezer. És ez itt orvosi kokain és morfin. A legjobb. Találja meg a szállítmányt.
- Mert ha nem?
- Akkor befűthet a könyvével.
- Azt hiszi, ez ennyire fontos nekem?
- Nem hiszem, tudom – nézett rá Wayand, majd elővett a zsebéből egy papírlapot. – Itt van rajta a két lengyel neve és címe. Meg az én címem. Nekem jelent, szóban. Írásban egyelőre semmit sem akarok látni. Napi húsz pengőt fizetünk. Plusz a költségeit, már ha vannak.
- Azzal Wayand felállt, megitta kávéja maradékát, felvette a kabátját, és kiment a nappaliból. Nemes hallotta a bejárati ajtó csapódását. Ekkor Teréz nyitotta ki a konyhaajtót, és az ajtókeretnek támaszkodott.
- Ki volt ez, Sándor? A neve ismerős. Nem hallottam már a rádióban?
- Az énekessel keveri. Azt Weygandnak hívják. Ezt meg Wayandnak. Wayand Tibornak. A bátyja detektív, dr. Wayand István a neve, és abból a fajtából való, amelyik mindig azt teszi, amit mondanak neki. A kérdés csupán az, hogy ki a felettese. Ez itt, ez is detektívként dolgozott, de csak pár évig, mert a pénzen kívül semmi más nem érdekelt. És nem a fizetéséről beszélek, Teréz. Soha nem sikerült rábizonyítani, de többen gyanítottuk, hogy Wayand tervelte ki és vitte végbe a néhány évvel ezelőtti áldetektíves csalássorozatot. Nem múlt el hét, hogy gyanúba ne keveredett volna ezért vagy azért, de a bátyja mindig kiállt érte.
- Honnan volt a bátyjának akkora hatalma, hogy még az elbocsátástól is megvédje? – kérdezte a felesége.
- Hain Péter közvetlen alárendeltje. A jobb keze.
- Hain Péter? A kormányzó személyes detektívje?
- Egészen pontosan a kormányzó személyes biztonságáért felelős detektívcsoporthoz vezetője.
- Nemes felkelt, zsebre tette a Wayandtól kapott papírlapot, majd bement a dolgozószobájába, leült az asztala mellé, és olvasni kezdte a rajta fekvő aktát, amiből éppen dolgozott.